

vezetésével. A részletes műsort legközelebb közöljük. Jegyeket már hétfőtől kezdve elő lehet jegyezni *Bartos* Lipót könyv- és zeneműkereskedésében.

* **A cárnő.** *Biró* Lajos és *Lengyel* Menyhért új színművéből már teljes díszletezéssel folynak a házi főpróbák a Nemzeti Színházban és a bemutató-előadás végleges megállapodások szerint a jövő hét péntekjén lesz. A cárnő címszerepét *P. Márkus* Emilia fogja kreálni.

* **Katonai botrány a „Rossz pénz nem vész el” miatt.** A minap volt a bemutató előadása Miskolcon a „Rossz pénz nem vész el” című vigjátéknak, *Liptai* Imre kedves és irodalmi értékű színdarabjának, amely a múlt év december havában került először színre a Magyar Színházban s azóta sikerrel járja be a vidék legnagyobb színpadjait. A nagyhatású vigjáték második fölvonásának egyik bájos és mulattató jelenetében az egyik szereplő ezeket mondja a cseh zenészeknek:

— *Bezzeg a Gotterhaltét tudjátok, de ki is vágom a fogatokat.*

Alig hangzottak el a miskolci előadáson ezek a szavak, a helybeli gyalogezred egyik főhadnagya felugrott a helyéről és nagy feltűnést keltve, eltávozott a színházból. Másnap délelőtt pedig a főhadnagy egy őrnagy társaságában fölkereste *Palágyi* Lajos színgazdát helyettesét, *Rátkai* Sándort s a tisztek azt követelték, hogy az igazgató fejezze ki írásban sajnálatát a történetek fölött, *kérjen bocsánatot* és biztosítsa őket arról, hogy a darabból a fentebbi szavakat kihuzatja. Ha pedig az igazgató erre nem volna hajlandó, úgy rögtön megvonják tőle a katonai zenekart. Az igazgató-helyettes szorult helyzetében elfogadta ezeket a parancsszerű feltételeket s *Liptai* Imre vigjátékát azóta a derék hadsereg által kívánt, sőt követelt rövidítéssel adják Miskolcon.

Repülő ezresbankók.

— **Megkerült a vidéki emberek pénze.** —

(*Saját tudósítónktól.*) Megírtuk már, hogy a Newyork-kávéházban szerdán éjjel *Tombác* István, a kávéház tulajdonosa két notórius kártyás segítségével kifosztott egy vidéki földmivest. A rendőrség *Tombác*ot is, meg a feleségét is csütörtökön egész nap őrizet alatt tartotta. Késő délután volt, mikor *Tombác*né a harisnyájából előadta a lopott pénzt, négyszáz korona híján.

A négyszáz koronát két notórius kártyás: *Zombori* Sándor kőműves és *Hirhäger* András suszter kapták, akik a kávéházba hozták a „jó palit”. A két kártyást a rendőrség csütörtökön este letartóztatta, a pénzt természetesen nem akarták előadni. A kávést és nejét szabadon bocsátották, de sikkasztás bűnete miatt az eljárást megindították ellenük.

A rendőrség a nyomozás során pénteken délelőtt újabb eredményt ért el. Kiderült, hogy *Zombori* Sándor a pénzt *Meszes* István koreszmárosnak adta át megőrzés végett. *Meszes* nem tudott a pénz eredetéről, a pénzt pénteken délelőtt hiány nélkül átadta a rendőrségnek.

A *Hirhäger* kétszáz koronája is nagyrészen megkerült. *Hirhäger* a pénzt hazavitte és átadta *Rácz* Margitnak, akivel közös háztartásban él. Mikor a rendőrök házkutatást tartottak *Hirhäger*nél, *Rácz* Margit letagadta, hogy nála van a pénz, de később, mikor megtudta, hogy a szeretője már vallott, megmutatta a rendőröknek, hogy hol a pénz. A pénz bele volt varrva a diványba. Most már csak nagyon kevés hiányzik az 1910 koronából.

A koreszmárosból kávéssá avanzsált *Tombác* Istvánnak nem először gyűlik meg a baja a rendőrséggel. A Széchenyi-tér és Horváth Mihály-utca sarkán volt ezelőtt vendéglője. Egyizben a rendőr a vendéglő előtt szeméremértésért igazolásra szólított fel egy tanyai magyart. Ez bemenekült a vendéglőbe, ahol *Tombác* vette pártfogás

alá. Az utána igyekvő rendőrré támadt, leszakította a mellszámját és alaposan helybenhagyta. Hatóság elleni erőszak miatt vonta felelősségre a bíróság, *Somogyi* Szilveszter dr rendőrfőkapitány pedig átírt a pénzügyigazgatósághoz az italmérési engedély megvonása végett.

A pénzügyigazgatóság meg is vonta *Tombác* italmérési engedélyét, később azonban különös kegy folytán a minisztériumtól visszakapta.

A mostani esetből kifolyólag az italmérési engedélyt megvonják *Tombác*tól. A főkapitány már meg is tette ez irányban az intézkedést.

A külterületi építkezés.

— **Küldöttség a polgármesternél.** —

(*Saját tudósítónktól.*) A szegedi városi építési szabályrendelet előírja, hogy a külterületen csak nagyobb telken lehet építkezni. Ez az intézkedés, amely alól a tanács indokolt esetben kivételt adhat, a külterületek fejlődését nagyban megakadályozta. Az alsóvárosi és szentmihályteleki gazdák régóta sérelmesnek találták ezt az intézkedést és azért nemrég fölkeresték *Fekete* Béla dr ügyvédet, akit megkértek arra, járjon közben a tanácsnál és eszközölje ki, hogy adjanak engedélyt kétszáz négyszögletes területen való építkezésre is. *Fekete* Béla dr vállalta a megbízást, a gazdák nevében megírta a tanácshoz a kérvényt és a tanács a kérelmet teljesítette is, mert úgy találta, hogy a városrészek fejlődése megkívánja azt, hogy ott a jövőben kisebb területen is építhessenek. Ezt a határozatot annakidején *Tóth* Imre dr megfőlebbezte, mert úgy találta, hogy a tanács a hatáskörét túllépte. A főlebbezést rövidesen tárgyalni fogja a középítészeti tanács, mint az a fórum, amely elé a főlebbezés tartozik.

A tanyai gazdák közül néhányan, úgy látszik, közben meggondolták a dolgot. Lehet, hogy megbánták az akeiőt, mert az pénzbe került és a tanyai ember minden kiadástól irtózik. Ezek az emberek pénteken délelőtt megjelentek *Lázár* György dr polgármesternél és ott azt panaszkodtak el, hogy őket rákényszerítették arra, hogy *Fekete* Béla dr-hoz menjenek, aki tudvalevően az ügyet referáló *Koczor* János tanácsosnak a veje. Elmondották, hogy nekik *Fekete* Béla dr megígérte, hogy 46 korona ügyvédi költségért fölmérési a földjüket, kikaróztatja a telküket, viseli a telkek átirási költségét és kijárja, hogy a tanyára a villamost kiépítsék. A polgármester megígérte a küldöttség tagjainak, hogy az ügyet megvizsgálja.

Az ügyvel kapcsolatban *Koczor* János tanácsos a következő levelet intézte szerkesztőségünkhöz:

Tekintetes szerkesztőség!

A mai napon a polgármester urnál járt deputáció vádjával szemben teljesen tisztának érzem magam, mert hivatalos hatáskörömet túl nem léptem, olyan dolgot, amely közhivatalnoki állásommal össze nem fér, nem követtem el.

Ezt szükségesnek tartom a t. közönség tájékoztatására addig is kijelenteni, amíg ez ügyben beadott főlebbezést el nem intézik és a polgármester ur által indított vizsgálat véget nem ér s az egész ügy állásáról tisztaképet nem nyújt.

Szeged, 1912 február 9-én.

Koczor János, tanácsos.

Fekete Béla dr így nyilatkozott a kérdésről a *Délmagyarország* munkatársa előtt:

— Az ellenem megindult és minden ízében alaptalan hajszával nem kívánok részletesen foglalkozni. Illetékes helyen módomban lesz magamat teljesen tisztázni és rámutatni arra az eléggé el nem ítéhető tendenciára, amely az ügyet mozgatja. Igazolni tudom, hogy amire én vállalkoztam, azt becsülettel el is végeztem és minden tekintetben teljesen korrektül jártam el.

Az érdekelt gazdákhoz közelálló helyről az alábbi értesülést kaptuk:

— *Fekete* Béla dr korrektül járt el. Öt fölkeresték a gazdák, megkérték arra, hogy intézze el az ügyüket a tanácsnál. *Fekete* Béla dr ezt vállalta és a feladatát teljesítette is. Az a vád, hogy az ügyvéd 46 korona honoráriumért a telkek fölmérését, a kikaróztatását és villamos vasutat ígért volna, nem felel meg a valóságnak, de nevetséges is. A tanács teljesítette a kérelmet, mert azt méltányosnak, jogosnak és mindenekfölött a külterületek fejlődése érdekében valónak találta. Az a körülmény, hogy *Koczor* szenátor, az ügy előadója egyuttal apósa is *Fekete* dr-nak, semmiben sem játszhatott közre az ügy elintézésében. Ha a gazdák kérése nem lett volna jogos, akkor nem teljesítette volna azt a tanács, ha pedig jogos, akkor teljesítette volna akkor is, ha nem *Fekete* Béla dr képviseli a kérvényezőket. Végtére is azért, mert *Fekete* dr a veje a tanácsosnak, az nem hagyhatja ott a várost, viszont az ügyvéd sem mondhat le az ügyvédségről.

Plágium vagy hasonlóság?

— **Építésszek csatája a kolozsvári városháza és a zentai templom körül.** —

(*Saját tudósítónktól.*) A magyar műépítésznek kínos meglepetései vannak: egymásután derül ki, hogy monumentális középületeknek a pályázatra benyújtott tervrajzai külföldi nagyszabású épületekhez feltűnően hasonlóak. Építész-körökben, akik enyhén szólva, csak erős utánérzésnek minősítik a hasonlóságot, sokan azonban nyíltan előállanak a plágium vádjával. Most két nagyarányú tervpályázat körül kerekedett kínos bonyodalom. Kincses Kolozsvár tanácsát foglalkoztatja az egyik, a másik plágium-vád a Magyar Mérnök és Építészegylet hétfői ülésén kerül tárgyalásra.

Kolozsvár két évvel ezelőtt hirdetett pályázatot nagyszabású új városházára. A pályázaton első díjat kapták *Wechtel* Elemér és *Rerrich* Béla műépítésszek, a második díjra *Orbán* Ferenc műépítész tervét találta érdemesnek a bíráló-bizottság. Mielőtt az építésre megbízást adtak volna, *Orbán* azzal a váddal állott elő, hogy az első díj nyerteseinek terve plágium: másolata a *riksdorfi* (Berlin külvárosa) városházának. *Wechtel* és *Rerrich* műépítésszek akkor a Magyar Mérnök- és Építészegyletnek fordultak, amelynek kiküldött bizottsága kimondotta, hogy plágiumról szó sem lehet, mert csak a homlokzati megoldásokban vannak hasonlóságok.

Az építéssel erre Kolozsvár megbízta telekfalvi *Orbán* Ferencet, a második díj nyertesét. Ekkor kezdődött a tervpályázat körül az igazi bonyodalom.

Az első díj nyertese lekötölte a *barmeni* (Németország) városháza alaprajzát *Orbán* Ferenc tervével együtt és kimutatta, hogy a kettőben a fontosabb beosztások megegyeznek. Ezzel nem ért véget a különös harc, a melyről *Kertész* műszaki tanácsos a belügy-minisztérium műszaki osztályának vezetője ezt mondotta munkatársunknak:

— A kolozsvári városháza tervpályázata körül heves nézeteltérések vannak. Először az első díj nyertesei vádolták plágiummal. Akkor a Mérnök- és Építész Egylet kiküldött bizottsága kimondotta, hogy másolás nincs a tervben és igazolta a pályázókat. A másik esetben, ugy hallom, a *barmeni* városház plagizálásával vádolják a második díj nyertesét. Ez az ügy is a Mérnökegylet elé kerül, mely valószínűleg hétfői ülésén fogja tárgyalni ismét a dolgot.

Kolozsvárott nagy megütközést keltett a tervpályázat friss szenzációja, amely miatt ismét elmarad talán jó ideig az új városháza építése. Különben a belügyminisztérium is határozott már a dologban, a napokban ki-